

VRAAG EN ANTWOORD (III, slot)

In het voorgaande werd aangetoond, dat ook de boozen, aan wie het sacrament bediend wordt, Christus ontvangen, met Christus bekleed worden. Verschillende Schriftplaatsen wijzen daarop.

60. In zijn verklaring van Gal. 3:27 laat Calvijn zich nu ten volle door de in 5 geteekende werkelijkheid beheerschen.

Paulus redeneerde in zijn brief als volgt: Gij zijt allen kinderen Gods door het geloof in Christus Jezus, want zooveel als gij in Christus gedoopt wordt, bekleedt gij u met Christus. Daartegenover hoorde Calvijn nu bepaalde lieden — dooperschen! — betoogen: Dat argument van Paulus is maar zwak, want in heel velen van de gedoopten heeft die doop geen enkel kracht! Derhalve bewijst die doop, dat gedoopt zijn niet veel!

Tegenover deze opmerking betoogt nu Calvijn — en dat is de kern van zijn betoog — dat de doop altijd echt en vol is, dat de waarheid van den doop altijd aan het teken verbonden is! In dat betoog zegt hij eerst dat Paulus op tweeërlei manier over den doop spreekt. Tegen hypocrieten (zie b.v. bij Rom. 2:25—29) vaart hij, als hij over de besnijdenis of den doop spreekt, nevig uit! Zij steunen immers op hun besneeden- of gedoopt-zijn zonder te gelooven. Hun besneeden- of gedoopt-zijn is hun ZONDER MEER teken van hun aanneming door God! En daarop pochen ze dan met veel bravoure. Hen roept Paulus toe, dat zij zich op „naakte teekenen” verhoovaardigen. En hij striemt hun goddeloosheid. Hij slaat zoo allereerst hun goddelooze doopsidee, hun valsche doopsbeschouwing, hun zelf-gemaakte caricatuurdoop stuk.

Ze moeten van die verderfelijke leer, dat het enkele feit van hun gedoopt-zijn — terwijl er geen spoor van geloof en vreeze des Heeren in hen is — hen bij God aangenaam zou doen zijn, radicaal af. En Paulus zegt hun dan zelfs het oordeel aan!

Maar als Paulus tegen de geloovigen — we zouden kunnen zeggen: in de kerk des Heeren — over den doop spreekt, redeneert hij heel anders. Zegt hij dan tegen die geloovigen, dat zij den doop goed gebruiken? Of betoogt hij, dat alleen de goed-gebruikte doop de echte is?

Neen, zegt Calvijn, dat beweert Paulus niet! Als Paulus tot geloovigen spreekt, dus tot menschen die den doop goed gebruiken, dan wijst hij op de „instelling Gods” (institutionem Dei)! Dat wil zeggen: dan schildert hij den doop, zooals die door God werd ingesteld. Dan zegt hij hoe de doop naar Gods woord is. Dan wijst hij aan wat God erin belooft en vraagt. Hoe hij moet bediend worden. Welke vrucht daaruit voortkomt enz. Of anders gezegd: Paulus verbindt dan het teken van den doop met de beteekende zaak daarvan. Dat wil zeggen: hij spreekt over den doop, over den doop, over den doop zooals die door God aan allen wordt bediend, die Hij daartoe verwaardigde. Hij spreekt over den doop, die zijn natuur, kracht, waarheid altijd behoudt — wat de doopelingen ook met dien doop mogen doen of niet-doen! Hij spreekt over den doop waarin „teeken” en „waarheid” altijd te zamen verbonden zijn.

70. Nu is het inderdaad zoo, dat degene, die gedoopt werd, den hem bedienenden doop moet gebruiken. Geloovig gebruiken. Hij moet er den Heere in zien, hooren. Hem er in ontvangen door het geloof. Alleen als hij zoo doet ontvangt hij de vrucht van het sacrament. Alleen zoo heeft het in hem een zaligmakend effect. Alleen zoo komt het bij hem tot een door het geloof bekleed worden met Christus. Het bekleed worden met Christus door-en-in-het sacrament, het bekleed worden met Christus-op-sacramentele wijze wordt dan een bekleed worden met Christus door de toeligening des Geestes, de toeligening dus door het geloof. De gedoopten ontvangen zooveel uit hun doop als zij er met het vat des geloofs uit putten, zegt Calvijn ergens. Werkt in de harten der gedoopten het ongelooft, stoot de doop in de doopelingen op ongelooft, gript dus het ongelooft den doop aan, dan scheurt dat ongelooft als het ware het water, het brood, den wijn van de „beteekende zaak”, van „de waarheid” van het sacrament af. En dan houdt het van het sacrament niets anders over dan de „naakte teekenen”.

Ongetwijfeld spreekt Paulus in dit vers ook over dat geloovig gebruiken van den doop! Maar dan niet zoozeer in een constatering dat de Galatiërs dat doen, als wel in een vermaan dat dat bij hen zoo moet zijn! Ook hier is het woord van het Evangelie niet uitspraak, maar aanspraak. Het is in wezen steeds normatief, opwekkend, aansporend. Calvijn zegt het zoo fijn: Paulus vermaant de Galatiërs in dit vers, hoedanig de verbinding, of liever de eenheid met den Zoon Gods zij! Wij worden vermaand, zoo zegt hij verder, hoe misdadig de ondankbaarheid der menschen is, wanneer zij de heilsinstellingen Gods door hun misbruik niet alleen nutteloos voor zich maken, maar zelfs tot hun verderf verkeeren.

80. We spraken tot dusver alleen over den doop in betrekking tot de volwassenen. Hetzij ze in hun jeugd, of op later leeftijd dien doop ontvingen. Het ging tot

dusver alleen over gedoopten, die den hun gegeven doop kunnen gebruiken. Met de kinderen staat het inderdaad eenigszins anders. Niet dat de hun bedienende doop anders zou zijn. Daar is geen sprake van! De door God geschonken doop — we zeggen het nog maar eens — heeft altijd denzelfden inhoud, kracht, waarachtigheid. Maar de kinderen zijn zoo, dat ze den doop nog niet kunnen gebruiken. Ze kunnen nog niet geloovig met hun doop bezig zijn. Hem nog niet in het geloof zoo ontvangen dat hij in hen ter zaligheid werkt. Of God, de Heilige Geest op nog andere manier met den doop in de kinderen wil werken is ons niet bekend. Dat Hij het kan doen is zeker.

Omdat het nu zoo met de kinderen staat kunnen we met het oog op die kinderen — we zijn het daarin met den vrager geheel eens — niet zeggen, dat zij zich door den doop met Christus bekleeden. We kunnen niet verder gaan dan de uitspraak dat zij in den doop met Christus bekleed worden. Zeker op sacramentele wijze. Mogelijk ook nog op andere wijze. In dezen hebben wij geen verdere openbaring van God ontvangen.

90. Alles samen genomen moeten we zeggen, dat het heilzaam effect, de vrucht van den doop, dus de geloofsversterking, welke God door middel van den doop wil schenken NIET tot het wezen van den doop behoort. Indien dat wel het geval was, zou de doop, welke aan ongelooften werd bediend, geen echte, volle, ware doop zijn! Prof. Greijdanus — ik noem hem speciaal, omdat de vrager hem ook noemt — heeft zich op alle mogelijke wijze uitgesloofd om dat er in te hameren. Bekend is in dit verband zijn beeld van het brood. Is brood dan pas echt, gezond, voedzaam brood als iemand het op eet en er door versterkt wordt? Immers neen! Als brood van goede grondstoffen gemaakt en goed doorbakken wordt, dan is het echt, waar, volkomen brood! Of iemand het eet of niet, dat doet daar niet af of toe. Een gezond mensch zal door zulk brood versterkt worden. Iemand met zieke ingewanden zal er misschien door sterven! Maar dat verandert niets aan de zuiverheid, echtheid, voedzaamheid van het gebruikte brood. Zoo is het nu ook met den doop. De doop is dus een waarachtige, wezenlijke doop, als hij naar Gods inzettingen wordt bediend. Wat de doopelingen er mee doen of niet doen, doet daar niets af of toe.

Vraag 4. Tenslotte vraag ik me af, of Uw verklaring van Gal. 3:27 geen staaltje geeft van dogmatische exegese. Uw exegese mondt toch uit in het poneren: dit is nu de Doop — dit is het wezen van de Doop. Afgezien van de houding van de dopeling.

Paulus daarentegen houdt helemaal geen verhandeling over „De Doop” of „Het Wezen van de Doop”. Paulus spreekt concrete menschen aan over hun gedoopt-zijn, concrete menschen in hun concrete omstandigheden, waarin zij staan in het geloof. Paulus spreekt gelovige Galaten aan over hun gedoopt-zijn. En dan geeft hij geen omschrijvingen of definities van „De Doop”, maar hij zegt hun heel eenvoudig, wat hun gedoopt-zijn voor hen betekent. Paulus spreekt dus m.i. niet dogmatisch, maar pastoraal. In de exegese van Gal. 3:27 zal men daar rekening mee moeten houden. Ik wil U niet betwisten of U niet een schriftuurlijk betoog kunt leveren over de vraag: wat is de Doop, wat is het wezen van de Doop? Maar ik geloof niet, dat U dat kunt en moogt doen op grond van Gal. 3:27. En ik vraag me af of

UIT DE SCHRIFT

hier niet de oorzaak ligt van het feit, dat Uw artikel me niet bevredigd heeft.

Antwoord. Dat de vrager deze vraag stelt vindt m.i. zijn oorzaak hierin, dat hij den opzet van de reeks van deze artikelen uit het oog verliest. Ze willen geen preek geven over de genoemde teksten. Evenmin pretendeeren ze exegetische verhandelingen te zijn. Nog minder bieden ze „meditaties”. Ze willen alleen iets zeggen over de „volkomenheid” der sacramenten, luisterend naar wat Paulus over de sacramenten heeft gesproken. Spreekt Paulus daarover? En wat zegt hij daarover? En daarbij kozen we als gids den m.i. grootsten Paulus-komentator, n.l. Calvijn. Ik vermoed niet, dat mijn vrager zal meenen, dat een dergelijke wijze van werken met gegevens uit Paulus' brieven ongeoorloofd is. En indien hij met mij meent, dat deze wijze van bijbelonderzoek ongeoorloofd en nuttig is, dan is zijn bezwaar daarmee vervallen.

Het is mij natuurlijk ook heel goed bekend, dat Paulus in Gal. 3:27 geen verhandeling geeft over den doop. Hij wil met zijn uitspraak alleen een grond aangeven voor wat hij in Gal. 3:26 betoogde, n.l., dat de Galatiërs allen kinderen Gods zijn door het geloof in Christus Jezus. Maar deze redeneering van Paulus scherp voor oogen houdende, kunnen, mogen, ja moeten we wel vragen: hoe zag Paulus den doop, dat hij over het gedoopt zijn op deze wijze kan spreken en zoo als argument kan gebruiken in dit betoog? Ik geloof, dat, als men het inderdaad pastoraal betoog van Paulus goed wil verstaan, men zich deze vraag met allen ernst stellen moet. En ik durf beweren, dat iedere preek — die van a—z pastoraal moet zijn — over dezen tekst mislukken zal, indien men zich de genoemde vraag niet stelt en het antwoord daarop niet vindt. Pastoraal spreken en het verstaan van een pastoraal betoog sluit niet uit het scherp onderscheiden — integendeel, zij eischen dat met allen klem.

Ten slotte wil ik er op wijzen, dat het grondig verstaan van het wezen van den doop voor ieder ambtsdrager van de allerhoogste beteekenis is, juist met het oog op zijn pastoraal arbeid. Het gaat daarbij immers niet om een theoretische kwestie, maar om het kennen van den doop zooals de HEERE dien instelde en laat bedienen. Het gaat daarbij om deze vragen: Wat zegt de HEERE daarin? Wat belooft en verzekert Hij daarin? Wat vraagt Hij daarin? Hoe moet de doop worden gebruikt? Welke vrucht werpt hij af? Dit alles zal toch niemand theoretische kwesties willen noemen! Wie maar oppervlakkig Luther's en Calvijn's werken gelezen heeft weet, dat zij rusteloos, bijna tot vervelens toe betoogen en verzekeren, dat het wezen (zij spreken graag van de natuur (natura)) van den doop volkomen onafhankelijk is van de gesteldheid zoo wel van den doopsbedienaar als den doopeling. En zij doen dat, vóór alles met pastorale bewogenheid en uit pastorale zorg. Ze hebben gezien, dat de door zonde en schuld beangste en verontruste zielen vóór alles noodig hebben een vasten grond, waarin zij het anker des geloofs kunnen laten vallen. En dien vasten grond geeft God in de verzegelde belofte, in den doop! In den vasten, onwrikbaren, onveranderlijken, steeds waarachtigen, van alle menschelijke houding en reactie onafhankelijke doop.

Gelukkig de gemeente waarin deze doop wordt gepredikt en gekend.

C. V.

RECHTER OF RECHTHEBBENDE?

KERKELIJK LEVEN

Aan de kwestie der inroeping van den rechter in de zaken van de Ned. Herv. Kerk, waaraan we verleden week onze aandacht gaven, is natuurlijk ook een andere kant, dan ons vorig artikel liet uitkomen.

Wie een rechter inroept, zegt daarmee min of meer: ik kan geen recht krijgen op een andere manier. En tevens: ik ben serieus gekant tegen wat de in mijn „grievens” als kwaden handel drijvende aangewezen instantie heeft gedaan. En verder: als de rechter mij in mijn „grievens” gelijk stelt, heeft de zaak van recht en waarheid, die ik tot de mijne geloof gemaakt te hebben, een wezenlijk voordeel gehad.

De vraag is nu: kan men bij een procedure, als thans gezocht wordt, zonder meer dit alles verklaren? Ik geloof het niet in alle deelen.

Om voorloopig bij één punt te blijven:

Een rechter zou kunnen vragen: hoe komt ge hier, als rechteloze of als rechthebbende? Als machteloze of als gemachtigde?

Met zoo'n vraag zou ineens de kwestie der Hervormde Kerk gesteld zijn in haar benauwende scherpheid.

Want één van beide: de leden der Herv. kerk hebben al jaren en jaren achtereen erin bewilligd, dat aan de „synode” (die geen synode is volgens hun eigen belijdenis) een macht toegekend werd, die haar niet toekwam, of ze hebben het niet gedaan. Hebben zij het soms niet gedaan? Dat kan niemand staande houden, want hadden ze er niet in bewilligd, dan hadden ze de vrijmaking der kerk al lang ter hand genomen, door een consequente weigering, zelf mee te doen aan wat ze principieel verboden achten. Dat deden ze niet. Ze hebben voor het overgrote deel jaren lang alle vrijmaking van de kerk, in welken vorm ook, veroordeeld als een misgreep. Ook wanneer ze met „vrijgemaakten” sympathiseerden om-

dat ze zekelijk in hun klachten en bezwaren gelijk hadden, hebben ze toch gezegd: maar die vrijmaking als zoodanig, die moeten we voor onze vaderlandsche kerk niet. De gemeenschappelijke inwoning onder den koepel van het instituut N.H. Kerk, en de gemeenschappelijke gebruikmaking van de fondsen, de gebouwen, de goederen van dit instituut, die willen we in geen geval prijs geven. Onze weg is „de medische”. Let wel: ik leg daarmee geen odium op allen, die zoo redeneeren, alsof zij alleen maar „om der wille van de smeer” (deftiger gezegd: om „de zilveren koorde”) bij dat instituut gebleven zijn. Ik geloof, dat er duizenden zijn, die zulk een redeneering plausibel maken voor hun geweten door de verwachting, dat later wel eens betere tijden zullen aanbreeken. Maar, het feit als zoodanig ligt er nu eenmaal.

We hebben er al eens eerder over gesproken: de kerkelijke beidspraak over de kerk is vaak zoo ongelukkig. Men heeft b.v. jaren lang in betrekking tot de reformatie van de Ned. Herv. Kerk gesproken van „den medischen” weg, en van de kerk als de (tijdelijk!) „zieke” moeder der geloovigen. De zieke moeder, — en nu moet geen zoon, die denkt te weten hoe het moet, wegloopen van moeders ziekbed.

Het beeld heeft veel opgang gemaakt, maar is natuurlijk onzin. Primo: ziekte is wat anders dan zonde. Secundo: de kerk is geen grootheid, die als losstaande van die kinderen-aan-haar-bed gedacht worden mag. Die kinderen, die zijn de kerk. Hun luiheid, hun traagheid, hun onwil, dat is de kwaal van de kerk. Ze redeneeren nog zoo'n beetje roomsch: de kerk is bij de roomschen de clerus, de „aparte” stand van wie 't wel zullen weten: en precies zoo redeneert menig hervormde over zijn zieke moeder. Misschien denk

hij bij het synode. N „de syno „kranke” macht, di h o u d t e mee moed is dan ge dige tyran waarme slagen he

Maar 't gesproken 31 weer gronden net zóó, al hebben zu — en de kinderen” gen. Ze st grienen, d mia (31) allemaal 2 wens geer ballingsch ballingen — geen syno EEN SYN

Wat is iemand, di Met ander h i n d e noemt óp, Woord pl dóen, wan die worde zij zetten — baard door

Mijn bez arm nemer — gevaar machteloos Hij moet a zijn reform van-slagen Het gev schortende sen, die me de poging vraag: doe

Ma

8. WIE IS

Op de b kelijk van 5 Ik met u Joh. 2:4.

In het E derde hoof drukkelijk vigen tot 23 synoptische maakt, zom noemd (Ma

Jezus wo zijn arbeid nomen, dat Zijn familie In Marc. 3 deze familie dat hierme er de geda verwanten zin. Men st zijn moeder Deze laatst dus deze al

Hij van de uitwerpt do laster heeft meent, dat een eerste naar huis t worden de gewaarschu Hem van 2 waarin Jezu

Ook in h verhouding kend. Zij s openbaar te Hem niet g

In den kr buiten zijn Hem. Wij a Maria tegen trouwen in niet aan te onverzwa

„Maar zij staan en h Dat zij mee van beteeke

1) S. G. de

naag stelt vindt opzet van de erliest. Ze wilde teksten, verhandelingen des". Ze willen lid" der sacra- over de sacra- lus daarover?

kozen we als itator, n. Cal- al meenen, dat gegevens uit indien hij met derzoek geoor- daarmee ver-

bekend, dat geeft over den een grond oogde, n.l., dat oor het geloof ng van Paulus en, mogen, ulus den doop, vize kan spre- in dit betoog? pastorale be- men zich deze ik durf bewe- pastoraal moet al, indien men het antwoord n het verstaan uit het scherp i dat met allen

t grondig ver- ieder ambts- , juist met het daarbij immers om het ken- len instelde en e vragen: Wat i verzekert Hij moet de doop ij af? Dit alles es willen noe- a en Calvijn's loos, bijna tot at het wezen a)) van den esteldheid zoo- opelling. En zij wogenheid en t de door zon- elen vóór alles i zij het anker i vasten grond den doop! In lijken, steeds ading en reac-

oop wordt ge- C. V.

LIJK LEVEN

ten en be- gezegd: maar die moeten we gemeenschap- het instituut gebruikmaking deren van dit rjs geven. On- daarmee geen loof zij alleen ftiger gezegd: ituit gebleven die zulk een geweten door ere tijden zul- nig ligt er nu

gesproken: de vaak zoo on- betrekking tot gesproken van als de (tijde- zieke moe- te weten hoe sed.

t, maar is na- ers dan zonde- s als losstaan- dacht worden Hun luiheid, kwaal van de msch: de kerk te" stand van deneert menig aschlen denki

hij bij het woord zieke „kerk" soms ook aan de zieke synode. Maar misschien telt hij 'n volgenden keer niet „de synode" mee als 'n onderdeel van moeder's „kranke" lichaam, doch ziet haar als een booze macht, die moeder ziek gemaakt heeft. Zich houdt een feeks, een heks, een venijngeefster, waar- mee moeder, de stumper, opgescheept zit. Die synode is dan geen fragment-van-moeder, doch haar zelfstan- dige tyranne. Vandaar dan al die fatale reglementen, waarmee „de" synode destijds de kerk in boeien ge- slagen heeft.

Maar 't wordt dan tijd, geloof ik, dat men, waar zóó gesproken wordt, eens Ezechiël 18 en Jer. 31 weer gaat lezen. Vooral met de historische achter- gronden erbij. Men redeneert herhaaldelijk ongeveer net zóó, als de Joden in ballingschap: onze vaders hebben zure druiven gegeten — Willem I, en de rest — en de arme kindertjes (wij zijn die „bloeden-van- kinderen"), die hebben stompe tanden ervan gekre- gen. Ze staan in puur zelfmedelijden tegen mekaar te grienen, die arme kinderen. Maar Ezechiël plus Jere- mia (31) donderen: houdt op met den onzin. U bent allemaal zelf verantwoordelijk. Een synode is trou- wens geen Nebukadnezar of Hitler, die stumpers in ballingschap stuurt, zoals Ezechiël's tijdgenooten ballingen waren. Tráp dan toch tegen een synode, die geen synode is. En maak u vrij, dan HEBT GE WEER EEN SYNODE.

Wat is die beweerde „moeder"? Een moeder is iemand, die kinderen baart. Door het Woord. Met andere woorden: in zoverre het Woord ver- bindt wordt te werken, houdt wat men kerk noemt op, moeder te zijn. En wie dan weer voor het Woord plaats maken willen, en dat dan ook gaan dóen, want ze zijn rechthebbende vanwege hun God, die worden weer vergaderd door en om het Woord; zij zetten de kerk voort, want er wordt dan weer ge- baard door 't evangelie.

Mijn bezwaar is dus, dat men — den rechter in den arm nemende zonder eerst zelf te werken — gevaar loopt, zich te gedragen als ware men machteloos. Dit echter is een geloovige geen seconde. Hij moet alleen maar niet „naar wind en weder zien", zijn reformatiepoging opschortende, tot hij een kans- van-slagen heeft. Want dat wordt altijd mis.

Het gevaar is dus, dat men, eigen reformatie op- schortende tot, of afhankelijk stellende van de kan- sen, die men meent te hebben, zich gevangen geeft in de poging om zich te bevrijden. Als ik een rechter vraag: doe dit, spreek dat uit, leg die boete op aan

den opponent, verbied hen in naam der koningin zoo en zus, en hij doet het, wat dan? Zijn dan de hervormden van vandaag uit den brand? Ze zullen zeggen: neen, want dan is de kust weer vrij voor een anderen weg, dien we zoeken voor de gene- zing van de „kranke moeder". We hebben moeders ziekbed niet verlaten (al hebben we ze wel een rechter en een deurwaarder op haar dak gestuurd, terwijl ze daar zoo krank ter neder lag.....). Maar loopt men geen gevaar, op die manier de conscienties af te stom- pen? Met name bij de jeugd? Als ge haar weet warm te krijgen voor een principiële aanpak, dan zal zij des te krachtiger reageren, indien daartegen verzet komt. Maar als ge de jeugd gewent aan een praktijk van kansen-wegen, van juridische uitwegen zoeken, en ge hebt dan op één puntje een met span- ning verwachte procedure gewonnen, wel, dan zal het daarna, na de behaalde zegepraal, een heele toer zijn, de jeugd te doen beseffen: nou moet je niet eens blij wezen, want nu begint de strijd op- nieuw. Ze zal zeggen, dat ze dacht, dat het niet netjes was, een behaalde zege niet te vieren. En dat een mensch nu ook eens een keer tevreden moest kun- nen wezen.

Procederen kan dus zijn nut hebben, zie ons eerste artikel. Maar als men niet eerst, en vóór alles zelf zijn rechten (keerzij van plichten!) neemt, en niet zelf háát, wat men als griet tegenover den ander voor den rechter brengt, dan is de aanhangstelling eener procedure zelf al een gevaar, en het eventuele winnen ervan ook.

Als een rechter zeggen kan: u hebt allemaal jaren achtereen vrede gehad met een praktijk als die ge nu veroordeelt, en ge vangt, nu ge de kans schoon ziet, de synode op een paragraafje, maar laat u zelf niet vangen door uw belijdenis, die ge zegt te eeren, dan zijt ge vliegenvangers van elkaar, maar geen menschen- visschers in de wereld, geen kinderen van moeder, geen moeder van kinderen, maar een groep van erf- genamen van een inboedel, die u allen aanlokt, terwijl dan diegenen onder u die zeggen: de kerk moet kin- den baren door het evangelie, het verwekken van die kinderen rustig uitstelt tot dat de boedel is verdeeld. Maar wie geen kinderen wil wekken voor- dat hij een mooi huisje heeft, die zal zien, dat de communisten hem vóór zijn. Tot met de Zondagsschool; daar heb- ben ze óók al verstand van.

K. S.

Maria, de moeder van onzen Heere Jezus Christus (XI)

8. WIE IS MIJN MOEDER?

Op de bruiloft te Kana heeft Jezus zich uitdruk- kelijk van Zijn moeder gedistancieerd. Vrouw, wat heb Ik met u te doen? Mijne ure is nog niet gekomen. Joh. 2:4.

In het Evangelie van Marcus wordt ons in het derde hoofdstuk verhaald, hoe de Heiland zich uit- drukkkelijk van zijn familie losgemaakt en de geloov- igen tot zijn familie verklaard heeft. Ook in de andere synoptische Evangelien wordt hiervan melding ge- maakt, zonder dat de eigenlijke aanleiding wordt ge- noemd (Matth. 12:46-50, Luc. 8:19-21).

Jezus wordt, dit is de situatie in Marc. 3:21, door zijn arbeid in het Koninkrijk Gods, zóó in beslag ge- nomen, dat Hij zich zelfs geen tijd gunt om te eten. Zijn familie vindt, dat het nu tijd is in te grijpen. In Marc. 3:21 wordt niet precies gezegd, wie met deze familieleden worden bedoeld. Meestal meent men dat hiermede zijn broeders zijn bedoeld. Ook wel is er de gedachte, dat hiermee niet de naaste bloed- verwanten zijn bedoeld, maar verwanten in ruimeren zin. Men stelt het dan zoo voor¹⁾, dat deze verwanten zijn moeder en broeders zouden hebben gewaarschuld. Deze laatste voorstelling lijkt me juist. We hebben dus deze situatie. Er wordt over Jezus gelasterd, dat Hij van den duivel bezeten is. Dat Hij de duivelen uitwerpt door Beëlzebul den Overste der Duivelen. Die laster heeft zelfs dezen invloed dat men in zijn familie meent, dat Hij buiten zijn zinnen is. Vandaar dat men een eerste poging doet om Hem te bemachtigen, mee naar huis te krijgen. Maar deze poging mislukt. Nu worden de moeder van Jezus, zijn broers en zusters gewaarschuld. En heel de familie komt er op af, om Hem van Zijn werk af te trekken. Heel het gezin, waarin Jezus is opgegroeid, is met Zijn lot begaan.

Ook in het Evangelie van Johannes wordt ons de verhouding van den Heiland tot zijn broeders getee- kend. Zij sporen Hem aan om Zijn werken in het openbaar te doen. Uitdrukkelijk staat er, dat zij in Hem niet geloófd (Joh. 7:5).

In den kring van Zijn verwanten meent men, dat Hij buiten zijn zinnen is, Zijn broeders gelooven niet in Hem. Wij zijn geneigd ons af te vragen: hoe heeft Maria tegenover Hem gestaan? Heeft ook zij het ver- trouwen in haar Zoon verloren? Wij behoeven dat niet aan te nemen. Het is best mogelijk, dat Maria onverzakt op Hem is blijven vertrouwen.

„Maar zij had niet de kracht haar zonen te weder- staan en het besluit van de familie te weerspreken. Dat zij meeging, was voor het gelukken van het plan van beteekenis, omdat niemand raad voor Jezus meer

beteekenis moest hebben dan de wensch van zijn moeder"²⁾.

In den kring van Jezus' verwanten zal men dus heb- ben gesproken, zoals we heden vaak in Roomschen kring hooren spreken. Naar niemand zal Jezus eerder luisteren, dan naar zijn geliefde moeder. Niemand zal eerder een wensch van Jezus gedaan krijgen, dan juist Maria.

Evenwel, de reactie van Jezus is totaal anders dan we zouden hebben verwacht. Als Maria en Zijn broe- ders buiten staan en de schare die Hem omringt dit bericht overbrengt, maakt Hij totaal geen aanstalten om hen te bereiken. Hij laat het aan Zijn familie, zelfs aan Zijn moeder niet toe, om op Zijn arbeid invloed uit te oefenen. Ja zelfs grijpt Hij dit voorval aan, om aan Zijn discipelen te leeren, dat voor Hem de band des Geestes vóór den band des bloeds gaat. Heel duidel- ijk laat Hij het uitkomen, dat Zijn familie, dat zelfs Zijn moeder in Zijn rijk geen praerogatieven heeft.

Hij vraagt: wie is mijn moeder of mijn broeders (vs. 33). Hij wijst ook den kring van Zijn verwanten aan, n.l. die rondom Hem zitten. Zie, mijn moeder en mijne broeders (vs. 34). En Hij geeft matéén het karakter aan van deze geestelijke familie: Want zoo wie den wil Gods doet, die is mijn broeder en mijne zuster en moeder (vs. 35).

De Heiland is met Zijn moeder begonnen. Hij eindigt ook met Zijn moeder. Juist op deze scherpe manier heeft Hij willen uitdrukken, dat in het Koninkrijk der Hemelen de intiemste bloedbanden moeten wijken. In heel de Schrift wordt steeds uitdrukkelijk gewezen op de beteekenis van de moeder der koningen. Terwijl in de geslachtsregisters heel weinig vrouwennamen voor- komen is het regel, dat bij de troonsaanvaarding van een koning de moeder wordt genoemd. Zij had een vooraanstaande plaats aan het hof. Maar in het koninkrijk van Jezus Christus moet zelfs de moeder wijken. Daar geldt de regel. Wie vader of moeder liefheeft boven Mij is mijns niet waardig. Matth. 10:37.

Hier zien wij dus weer héél duidelijk dat de plaats, die Rome toekent aan Maria maar niet zonder meer met een beroep op de traditie kan worden afgedaan. De traditie moet altijd naar het Woord worden be- oordeeld. Hier ligt een lijn der traditie, die regelrecht in strijd is met het klare onderwijs der Schrift. Jezus heeft in de prediking van het Koninkrijk zich niet door Maria den weg laten voorschrijven. Hij heeft zich uitdrukkelijk van haar losgemaakt. Wie is mijn moe- der? Zoo wie den wil Gods doet, die is mijn broeder en mijne zuster en moeder.

Enumatil.

K. MEIMA.

OP EN OM 'T KERKPLEIN

Canasta en Canossa

Dezer dagen ontvingen wij een exposé van Expogé, de vereeniging van ex-politieke gevangenen. Tusschen twee haakjes: dat is niet een vereeniging van een be- paald soort gevangenen, ex-politieke dan. Want pri- mo: gevangenen hebben niet het recht van vereeni- ging en vergadering. Zóó democratisch zijn we nog wel niet. En secundo: álle gevangenen zijn ex-politiek, ze zijn wel niet als kamerleden en ministers en gou- verneurs generaal „in ruste" uit de politiek en met pensioen gegán, maar uit de politiek en in pensio- gezet. Maar Expogé is een vereeniging van ex-gevan- genen, die in de bezettingsjaren om redenen van po- litieke gezindheid gevangen geweest zijn. Ze droe- gen in de concentratiekampen rood. Zoals de zwarte pieten zwart droegen. En anders dan vele ex-zwarte- pieten zit de Expogé op zwart zaad. Hetgeen des te erger is, omdat volgens het opgemelde exposé van de Expogé vele ex-politieke-gevangenen in benarde om- standigheden verkeerden. Het is symptomatisch voor onze nationale veerkracht, dat de gelden om dezen ex-politieke hulp te bieden traag binnen komen. Zoo traag, dat het bestuur naar middelen moest omzien om de kas te vullen. Men vond ze. Expogé brengt speelkaarten — door volkomen geantiqueerde vromen en fijnen wel des duivels prentenboek genoemd — in den handel. Het batig slot is voor de benarde ex-gevan- genen. Die mogen eten van de kruimkens, die vallen van de tafels van ons klaverjassende geslacht.

Het bestuur stelt zich van de resultaten van de ac- tie heel wat voor. Immers: „in vrijwel de meeste ge- zinnen wordt kaart gespeeld: Bridge" — en als U dat nog niet wist — „Whist, Pandoeren, Klaverjassen, Rummy, Hartenjagen, Canasta en wat dies meer zij". Omber, dat ze nog ten tijde van de Camera Obscura speelden, is er niet meer bij. Tenzij dat Omber bij „wat dies meer zij" behoort.

Hoe het zij, het is obscuur.

Het exposé van Expogé is mede onderteekend door den voorzitter van het Hoofdbestuur Mr G. Ch. Aal- ders; Mr G. Ch. Aalders, advocaat en procureur, kan- toor houdende te Dordrecht. We kwamen zijn naam al eens tegen in een proces, door de synodale gemeen- schap gevoerd tegen gereformeerden, die weigerden naar het synodocratische Canossa te gaan. En zoo concludeeren we, dat Mr G. Ch. Aalders ons en Ca- nossa en Canasta aanbeveelt. Hij is en naar Canos- sa en naar Canasta een Bridge-bouder. Dat is — als U dat nog niet w(h)ist een bruggenbouwer. Maar wij voor ons houden niet van pandoeren. Pandoeren zijn — als U dat ook nog niet w(h)ist — roovers. Ook van kerkegoed. Dat is zoo hun (klaver)jas. En om dat aas te azen doen ze soms ook aan harten-jagen.

Ons niet gezien, Mr Aalders.

Niet naar Uw Canossa.

En bedankt voor Uw Canasta.

We doen aan géén van de twee.

Er is — om met den lang niet gereformeerden Scho- penhauer over het kaartspel te spreken — bij ons nog geen „bankroet van gedachten". D. E. C.

N.B. Men leze in ons vorig stukje i.p.v. recidive: recidive.

*. De Cock nooit uitgeworpen?

In „De Welker" las ik zooeven een correspondentie van den hoofdredacteur, prof. Van der Schuit. Daarin lezen we:

G. M. den H. In dank Uw schrijven en correctie ontvangen. Ik schreef in een recensie (zie vorig Wel- kernummer), dat Prof. Greijdanus om zijn onschrij- tuurlijke leer is uitgeworpen. Ik werd opmerkzaam gemaakt, dat dit niet juist is. Prof. Greijdanus is ge- schorst en ik breng gaarne deze correctie aan. Alleen zij mij deze opmerking vergund. Naar Ger. kerkrecht behoort tot de gronden van schorsing „valsche leer of ketterij" art. 80 D.K.O. Zulk een schorsing loopt bij volharding op afzetting of uitroeping uit. Zoo niet, dan zou de schorsing geen rechtsgrond hebben.

Tot zoover de aanhaling.

We hebben een sterk vermoeden, dat de initialen van den aangesprokene wijzen naar dr G. M. den Hartogh, synodocratisch hoogleeraar in kerkgeschiedenis en kerk- recht. Is deze onderstelling juist, dan wil dus deze auteur niet gezegd hebben dat Greijdanus is uitgeworpen.

Dat kan wat worden.

Men zal dan voortaan ook niet meer mogen zeggen, dat Hendrik de Cock is uitgeworpen. Want die kreeg van de algemeene synode der Hervormde Kerk op 16 Juli 1834 het volgende schrijven:

a) de uitspraak van het Provinciaal Kerkbestuur (af- zetting) is verkeerd geweest en wordt „ge-reformeerd" (dus: die geldt niet meer);

b) De Cock is dus teruggebracht tot den rang van geschorst predikant;

c) De Cock krijgt een half jaar bedenktijd; dus tot 16 Januari 1835;

d) als hij vóór 16 Januari 1835 niet voldoende schuld belijdt (over zijn publicaties, die ordeverstorend heetten), dan is daarna het Provinciaal Kerkbestuur gemachtigd hem, en dan namens de algemeene Synode geheel af te zetten.

Ziezoo, Tot 16 Jan. '35 kan De Cock zich beschouwen

¹⁾ S. G. de Graaf, Verbondsgeschiedenis, II, p. 144 v.v.

²⁾ A. Schlatter, Erläuterungen I, 1908, p. 333.